

מדינת ישראל

רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

א' באב התשפ"ו
15 ביולי 2026
שה. 1167-2026

אל:
מנהלי חברות הביטוח

הגדרה לעניין הקצאת הכנסות והוצאות בגין נכסים המוחזקים כנגד ההון למגזרי הפעילות בדוחות הכספיים - טיוטה

רקע עובדתי תמציתי

1. ברשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן – **הרשות**) התקבלו פניות ממספר חברות ביטוח (להלן – **החברות**), לבחינת אופן הצגת תוצאות המגזרים בדוחות הכספיים. במסגרת פניות אלו, החברות ביקשו לאפשר שינוי במתודולוגיית הדיווח, כך שחלק מההכנסות וההוצאות בגין נכסים המוחזקים כנגד ההון של החברה, יוקצו למגזרי הפעילות השונים.
2. במסגרת הפניות החברות ציינו כי בהתאם להוראות תקן דיווח כספי בינלאומי 8 מגזרי פעילות (IFRS 8), מידע מגזרי מוצג בהתאם לאופן שבו מקבל החלטות התפעוליות הראשי (CODM) מקבל החלטות עסקיות ובוחר את ביצועי המגזרים (להלן – **גישת ההנהלה**). עוד טענו החברות, כי פעילות ההשקעה בכלל, והשקעת הנכסים המוחזקים כנגד ההון בפרט, אינן מהוות מגזר פעילות נפרד אלא פעילות המשרתת את מגזרי הביטוח של החברה. בהתאם לכך, נטען כי עודכן המידע המדווח למקבל החלטות התפעוליות הראשי, כך שיכלול הקצאה של הכנסות מהשקעות בגין חלק מהנכסים המוחזקים כנגד ההון למגזרי הביטוח השונים, וכן הוצאות מימון הקשורות למקורות המימון ששימשו להחזקתם והוצאות הנהלה וכלליות מסוימות, אשר לשיטת החברות קשורות באופן ישיר לתוצאות בגין הנכסים האמורים.
3. עוד צוין במסגרת הפניות, כי המעבר ליישום תקני IFRS 17 ו-IFRS 9 הוביל לשינוי משמעותי במבנה הדוחות הכספיים ובהיקף הנכסים הפיננסיים המוצגים כנגד ההתחייבויות הביטוחיות. לשיטת החברות שינויים אלו מחזקים את הצורך בבחינה מחודשת של אופן הצגת תוצאות המגזרים והקצאת ההכנסות וההוצאות בגין הנכסים המוחזקים כנגד ההון במסגרת הגילוי המגזרי.
4. במסגרת הפניות, הוצגה מתודולוגיה להקצאת ההכנסות וההוצאות בגין הנכסים המוחזקים כנגד ההון למגזרי הפעילות השונים. מתודולוגיה זו מבוססת על ייחוס הנכסים המוחזקים כנגד יעד ההון לחלוקת דיבידנדים למגזרי הפעילות, וזאת בהתאם למשקלם היחסי של המגזרים השונים מדרישות ההון של החברה.

התייחסות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

5. בהתאם להוראות תקן דיווח כספי בינלאומי 8 מגזרי פעילות (IFRS 8), מגזרי פעילות יוצגו בהתאם למידע הנבחן על ידי מקבל החלטות התפעוליות הראשי. יחד עם זאת, עמדת הרשות היא כי ככל שמבוצעת הקצאה של הכנסות והוצאות בין המגזרים השונים, על הקצאה זו להתבסס על בסיס הגיוני, עקבי, מנומק ובר-הסבר.

6. הרשות בחנה את טענות החברות, את המתודולוגיה שהוצגה בפניה ואת השלכותיה על הגילוי המגזרי בדוחות הכספיים. במסגרת הבחינה זו, הובא בחשבון הצורך לשקף נאמנה את אופן ניהול החברה וקבלת ההחלטות בה מחד גיסא, ומנגד – הצורך המקצועי בשמירה על שקיפות, השוואתיות ועקביות בין חברות הביטוח השונות ובין תקופות דיווח שונות.
7. הרשות סבורה כי קיימת אפשרות, בנסיבות מסוימות, להציג מידע מגזרי בהתאם לגישת הנהלה הכוללת הקצאה של הכנסות והוצאות בגין נכסים המוחזקים כנגד ההון למגזרי הפעילות השונים. זאת, במקרים בהם החברה אכן מנהלת ובוחנת באופן תדיר את פעילותה העסקית, את יעדיה ואת תוכניות העבודה שלה באופן האמור, ובלבד שההקצאה מבוצעת על בסיס שיטתי, עקבי מנומק ובר-הסבר כנדרש.
8. יחד עם זאת, לעמדת הרשות, ביצוע הקצאה כאמור עשוי להשפיע באופן מהותי על תוצאות המגזרים המדווחות ועל יכולת ההשוואה של תוצאות אלו למידע שהוצג לציבור בעבר. בנוסף, המתודולוגיה שהוצגה על ידי החברות כוללת רכיבים המבוססים על שיקול דעת ניהולי רחב, אשר עלול לפגוע ביכולת ההשוואה בין החברות השונות ובין תקופות דיווח שונות.
9. בפרט, יודגש כי הנכסים המוחזקים על ידי החברות כנגד ההון העצמי אינם עומדים כנגד התחייבויות ביטוחיות או פוליסות מסוימות, אלא מהווים חלק ממערך ההון הכולל של החברה. לפיכך, בניגוד לנכסים המיוחסים ישירות להתחייבויות ביטוחיות ואחרות של מגזר פעילות מסוים, הקצאת הכנסות והוצאות בגין נכסי ההון למגזרים אינה נובעת מזיקה ישירה למגזר ספציפי, אלא מיישום הנחות וכללי הקצאה שנקבעו על ידי החברה.
10. לאור האמור לעיל, ובשים לב לצורך בשמירה על שקיפות, השוואתיות ויכולת ניתוח של הדוחות הכספיים על ידי ציבור המשתמשים, להלן עמדת הרשות והנחיותיה:
- א. חברת ביטוח תהיה רשאית להציג מידע מגזרי בהתאם לגישת ההנהלה, הכולל הקצאה של הכנסות והוצאות בגין נכסים המוחזקים כנגד ההון למגזרי הפעילות (להלן – **המידע המגזרי לפי גישת ההנהלה**), ובלבד שההקצאה מבוצעת באופן שיטתי, עקבי, סביר ומתועד ובכפוף להנחיות להלן לעניין אופן מתן הגילוי.
- ב. חברה שתבחר להציג את המידע המגזרי לפי גישת ההנהלה, נדרשת להמשיך ולהציג במקביל את תוצאות המגזרים בהתאם למתכונת ההצגה שהייתה נהוגה עד כה, וכפי שהוגדרה בדוחות הכספיים לדוגמה שפורסמו על ידי הרשות, קרי – ללא הקצאה של הכנסות והוצאות בגין הנכסים המוחזקים כנגד ההון למגזרי הפעילות.
- ג. המידע המגזרי לפי גישת ההנהלה יינתן כמידע משלים (תוספת) למידע הנדרש על ידי הרשות, ויכלול בביאור, לכל הפחות, את הרכיבים הבאים:
- (1) פירוט כמותי ואיכותי של השפעת ההקצאה על כל מגזר פעילות;
 - (2) הצגת נתוני המגזרים באופן מלא לאחר ביצוע ההקצאה האמורה;
 - (3) גילוי ברור בדבר מתודולוגיית ההקצאה וההנחות המרכזיות ששימשו את החברה.
- ד. החברה תיתן גילוי להשפעת ההקצאה גם ביחס למידע נוסף הנכלל במסגרת ביאור המגזרים, ככל שמידע זה מושפע מההקצאה כאמור. בכלל זה, ככל שההקצאה משפיעה על יתרות הנכסים, ההתחייבויות או נתונים מגזריים אחרים המוצגים בביאור מגזרים, יוצג גילוי שיאפשר למשתמש בדוחות הכספיים להבין באופן מלא וברור את השפעת ההקצאה על נתונים אלו.
- ה. ככל שמבוצעת הקצאה של הכנסות מהשקעות בגין הנכסים המוחזקים כנגד ההון למגזרי הפעילות, חלה חובה לייחס למגזרים אלו גם את מלוא ההוצאות הישירות והעקיפות הקשורות לפעילות ההון (לרבות הוצאות מימון והוצאות הנהלה וכלליות רלוונטיות), באופן שיבטיח הצגה סימטרית ועקבית של כלל רכיבי ההכנסה וההוצאה הנובעים מהנכסים המוחזקים כנגד ההון.

11. למען הסר ספק, היקף נכסי ההון בגינם תהיה החברה רשאית לבצע הקצאה כאמור, יוגבל עד לגובה ההון הנדרש לכושר פירעון (ללא הוראות מעבר), בהתאם להוראות פרק 2, חלק 2 בשער 5 לחוזר המאוחד.
12. הקצאת ההכנסות וההוצאות בגין נכסי ההון למגזרי הפעילות השונים, תבוצע על בסיס משקלם היחסי של מגזרי הפעילות בדרישות ההון המיוחסות להן במישרין. במסגרת זו, על החברה להתבסס על חלקו של כל מגזר פעילות בהון הבסיסי הנדרש לכושר פירעון (Basic Solvency Capital Requirement - BSCR).
13. חברה המבקשת ליישם לראשונה הקצאה של הכנסות והוצאות בגין נכסים המוחזקים כנגד ההון למגזרי הפעילות ובהתאם לעמדת הרשות המפורטת במכתב זה, תגיש לרשות את טיוטת ביאור המגזרים והגילויים הנלווים הכוללים את יישום ההקצאה כאמור, וזאת לא יאוחר מ-14 ימים קלנדריים טרם מועד אישור הדוחות הכספיים על ידי דירקטוריון החברה.
14. ויודגש, אין באמור בעמדה זו כדי לקבוע מתודולוגיה אחידה או מועדפת להקצאת רכיבי ההון למגזרי הפעילות, והאחריות על קביעת הנחות העבודה והצדקתן נותרת לפתחה של החברה. תכליתו של מכתב זה היא לאפשר הצגת מידע ניהולי משלים, תוך שמירה על בסיס דיווח השוואתי ואחיד בין כלל חברות הביטוח.
15. למותר לציין, כי הרשות תבחן באופן שוטף ומעת לעת את אופן יישום ההקצאה בפועל ואת סבירות המתודולוגיה והנחות העבודה שייקבעו על ידי כל חברה. במידת הצורך, ובמסגרת הליכי הפיקוח והביקורת, תדרוש הרשות ביצוע התאמות במתודולוגיית ההקצאה או מתן גילויים מורחבים ונוספים.

בברכה,

עמית גל

הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון

העתק:

שירן מאור אלקיים - אקטוארית ראשית, סגנית בכירה לממונה על שוק ההון, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון
 רו"ח דקלה מושקוביץ - חשבונאית ראשית, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון
 עו"ד יעל צוקרמן בלאו – ממונה בכירה, הלשכה המשפטית, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון